

Maahanmuuton palveluohjaajan toimenkuva

Konserni- ja henkilöstöjaosto 05.03.2024 § 6

Valmistelija

Kehitysjohtaja Juha-Martti Kuoppala

Konserni- ja henkilöstöjaosto on kokouksessaan 12.10.2023 § 45 käsitellyt kaupungin henkilöstösuunnitelmaa vuodelle 2024. Konserni- ja henkilöstöjaosto päätti yksimielisesti hyväksyä Kehityskeskuksen ehdottaman vakinaisen maahanmuuttokoordinaattorin viran sijasta seuraavan lisäyksen henkilöstösuunnitelmaan:

- yksi maahanmuuton palveluohjaaja kahden vuoden määräajaksi vuosille 2024–2025. Konserni- ja henkilöstöjaosto edellyttää, että määräaikaisen maahanmuuton palveluohjaajan toimenkuva tuodaan konserni- ja henkilöstöjaostolle hyväksyttäväksi.

Konserni- ja henkilöstöjaoston päätöksen mukaisesti, maahanmuuton palveluohjaajalle on laadittu seuraava toimenkuva.

Maahanmuuton palveluohjaajan tehtävät:

- Maahanmuuton palveluohjaaja vastaa kaupungin maahanmuuttotyön jalkauttamisesta tarjoamalla maahanmuuttajille neuvontaa ja ohjausta liittyen:
  - o kuntapalveluihin (esim. varhaiskasvatus, koulutus ja vapaa-ajan palvelut),
  - o valtion virastoissa asiointiin (esim. Kela, DVV ja TE-palvelut) ja
  - o arkeen ja asumiseen (esim. arjenhallinta sekä asumiseen liittyvät sopimukset)
- Ohjauksen ja neuvonnan ohella maahanmuuton palveluohjaaja edistää Kauhavalla asuvien maahanmuuttajien työllisyyttä ja osallisuutta mm:
  - o tekemällä alkukartoituksia (2025 alkaen palvelutarpeen arviointeja),
  - o edistämällä koulutukseen ja työhön ohjautumista,
  - o tiedottamalla maahanmuuttopalveluista aktiivisesti maahanmuuttajia, muita kuntalaisia, potentiaalisia muuttajia sekä työnantajayrityksiä,
  - o aktivoimalla paikallista yhteisöä ja aktiivisia vapaaehtoisia edistämään maahan muuttajien asettautumista ja kotoutumista alueelle,
  - o koordinoimalla maahanmuuttotyöryhmän työtä,
  - o välittämällä kaupunkiorganisaation sisäisille sidosryhmille ja keskeisille ulkoisille sidosryhmille maahanmuuttoon ja kotoutumisen edistämiseen liittyvää tietoa ja
  - o kehittämällä ja vakiinnuttamalla maahanmuuttotyön käytänteitä osaksi kuntaorganisaatiota.

Maahanmuuton palveluohjaaja toimii maahanmuuttajien luottamusta vahvistaen, oma-aloitteisuutta tukien sekä olemassa olevaa palveluverkostoa hyödyntäen.

Maahanmuuton palveluohjaajan työtä ohjaa maahanmuuttotyöryhmässä valmistelussa oleva kotouttamisohjelma. Valmistelussa olevassa kotouttamisohjelmassa läpileikkaavana teema on perheystävällisyys. Tavoitteita ovat seuraavat:

Koko kunta kotouttaa

- Kotouttamista tukevaa työtä tehdään toimiala- ja organisaatorajat ylittävänä yhteistyönä.

Työllisyyden edistäminen

- Vahvistetaan Kauhavavalla asuvien ja Kauhavalle muuttavien mahdollisuuksia opiskella suomen kieltä. Kehitetään työnhakuvalmiuksia ja mahdollistetaan työvoimaa tarvitsevien yritysten ja tekijöiden kohtaamisia.

Palveluiden saatavuuden parantaminen

- Varmistetaan maahan muuttaneille yhdenmukainen pääsy palveluihin, terävöitetään ohjaus- ja neuvontapalveluiden roolia sekä parannetaan työperäisten muuttajien ohjautumista työpaikoilta kaupungin palveluihin ja yhteisöihin.

Osallisuuden edistäminen

- Varmistetaan, että eri taustaiset ihmiset voivat osallistua Kauhavalla järjestettävään toimintaan, löytää itselleen mielekästä tekemistä sekä yhteisöjä. Edistetään tasavertaisempia mahdollisuuksia, monimuotoisuutta ja yhteisöllisyyttä Kauhavalla.

Rakenteiden kehittäminen ja vakiinnuttaminen

- Kehitetään ja mallinnetaan maahanmuuton ja kotoutumisen tuen prosesseja ja vakiinnutetaan rakenteita.

Kotouttamisohjelma etenee hyväksymiskäsittelyihin vuoden 2024 aikana.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Vesa Rantala

Päätösehdotus

Konserni- ja henkilöstöjaosto hyväksyy maahanmuuton palveluohjaajan toimenkuvan edellä selostetun mukaisena.

Asian käsittely

Jorma Kari ehdotti, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi seuraavaan kokoukseen. Harri Ojanperä kannatti Karin ehdotusta. Konserni- ja henkilöstöjaosto yhtyi yksimielisesti Karin tekemään ehdotukseen.

Päätös

Konserni- ja henkilöstöjaosto päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi seuraavaan kokoukseen 12.3.2024.

Lisätietoja

Kehitysjohtaja Juha-Martti Kuoppala, puh. 040 553 0354, etunimi.sukunimi@kauhava.fi

Konserni- ja henkilöstöjaosto 12.03.2024 § 9
182/01.01.00.00/2024

Valmistelija

Kehitysjohtaja Juha-Martti Kuoppala

Konserni- ja henkilöstöjaosto palautti maahanmuuton palveluohjaajan toimenkuvan kokouksessaan 5.3.2024 uudelleen valmisteltavaksi.

Vuonna 2022 ennen Ukrainan sotaa Kauhavalla oli noin 500 ulkomaalaistaustaista henkilöä. Näiden lisäksi vuosina 2022–2023 ukrainalaisten majoittamiseen liittyvän kuntamallin ”läpi” kulki Kauhavalla kokonaisuudessaan noin 570 hlöä. Enimmillään kuntamallissa oli

Kauhavalla noin 400 henkilöä. Kotikuntamerkintöjen määrä kasvoi loppuvuotta 2023 kohden niin, että kuntapaikkaa haki kokonaisuudessaan yli 300 henkilöä. Lisäksi vuoden vaihteessa noin 50 henkilöä siirtyi kuntamallista Kotokunnan vastaanottokeskuksen asiakkaaksi. Heidänkin osaltaan kuntapaikan hakemisen kriteerit täyttyvät alkuvuodesta 2024.

Kuntapaikkojen haku näkyi myös Kauhavan väkilukutilastossa. Vuoden 2023 väestömuutos oli +48 hlöä. Nettomaahanmuutto oli vuonna 2023 yhteensä 335 henkilöä. Alueella toteutettu ukrainalaisten kotouttamiseksi erilaisia kotoutumis- ja kielikoulutuksia ja tutkintoon valmistavaa koulutusta. Tarvetta on jatkossakin ukrainalaisten kielitaidon karttuessa ammatillisen koulutuksen järjestämiseen ja esim. oppisopimusmahdollisuuksiin. Tarve on myös erilaisille hanke- ja koulutuskokonaisuuksille, jotka tarjoavat ukrainalaisille mahdollisuuden henkilökohtaiseen polkuun kohti koulutusta ja työllistymistä. Tarvetta on ennen kaikkea henkilökohtaiselle neuvonnalle ja ohjaukselle.

Kauhavan maahanmuuttoasioihin on suunniteltu jatkossa seuraava työnjako. Työnjakoa täsmennetään tarvittaessa kevään aikana eri osapuolten kesken maahanmuuton palveluohjaajan aloitettua toimissaan.

- Maahanmuuttotyötä ohjaa neuvoo-antavana foorumina maahanmuuttotyöryhmä, johon kuuluu johtavia viranhaltijoita kaupungin eri toimialoilta sekä edustajat hyvinvointialueelta, Järvilakeuden kansalaisopistosta, Kauhavan seurakunnasta, ELY-keskuksesta sekä tarpeen mukaan myös muista organisaatioista. Kehitysjohtaja toimii maahanmuuttotyöryhmän puheenjohtajana ja Welcome2ep-hankkeen maahanmuuttokoordinaattori sihteerinä.
- Viranhaltijavaltuudet maahanmuuton osalta siirretty kehitysjohtajalle vuonna 2020. Hallintosäännön mukaan kehitysjohtaja päättää kuntapaikkojen asukasvalinnasta ja vastaa maahanmuuttostrategian mukaisista kotouttamistoimenpiteistä sekä maahanmuuttoon liittyvästä yhteistyöstä, hankinnoista ja sopimuksista.
- Kauhavan Vuokra-asunnot Oy:n asiakasneuvojat vastaavat Kauhavan Vuokra-asunnot Oy:n asuntoihin majoittuneiden maahanmuuttajien (ukrainalaisten) neuvonnasta ja ohjauksesta erityisesti asumisen neuvonnan osalta. Heidän tehtäviinsä kuuluvat esimerkiksi asuntotarkastukset, avaimien hallinta, vuokrasopimukset, irtisanomisilmoitukset, asuntojen näytöt, asuntojen kuvaus, asumisen neuvonta, maksujen tarkastus (vuokra ja vesi), maksuista sopiminen (vuokra ja vesi), laskujen maksamisessa auttaminen (vuokra ja vesi), tulkkausapu päiväkodeissa ja kouluissa sekä yhteistyö vastaanottokeskuksen kanssa.
- Kotokunnan Oy:n Kauhavan vastaanottokeskuksen ohjaajat neuvovat vastaanottokeskuksen vuokraamissa asunnoissa asuvia vastaanottokeskuksen asiakkaita asiakkaan arkeen liittyvissä asioissa. Lisäksi vastaanottokeskus järjestää muun muassa tulkkauspalveluita ja huolehtii vastaanottorahan maksamisesta ja asiakkaidensa terveydenhuollosta sekä sosiaalipalveluista.
- TE-toimisto tekee työnhakijaksi ilmoittautuneelle maahanmuuttajalle tarvittaessa alkukartoituksen ja kotouttamissuunnitelman. Alkukartoitus

on haastattelu, jossa selvitetään opiskelu- ja työhistoria, kielitaito sekä muut kotoutumiseen ja työllistymiseesi vaikuttavat asiat.

Alkukartoituksessa arvioidaan myös tarvetta kotoutumissuunnitelman laatimiseen. Kotoutumissuunnitelmassa sovitaan esimerkiksi osallistumisesta palveluihin, jotka tukevat kotoutumista ja työllistymistä. Tällainen palvelu on esimerkiksi kotoutumiskoulutus.

- Kauhavan kaupungin maahanmuuton palveluohjaajan erityiskohderyhmänä ovat kuntapaikan saaneet. Palveluohjaaja neuvoo em. kohderyhmää, mutta myös muita Kauhavalla asuvia maahanmuuttajia (poislukien vastaanottokeskuksen asiakkaat) palvelutarpeen mukaisesti kaupungin palveluihin liittyvissä asioissa (esim. varhaiskasvatus, perusopetus ja vapaa-ajan palvelut). Palveluohjaaja ohjaa valtion virastoissa asiointiin ja neuvoo tarvittaessa myös niissä (esim. Kela, Digi- ja väestötietovirasto, Maahanmuuttovirasto ja TE-toimisto jne) sekä neuvoo myös muissa arkeen ja asumiseen liittyvissä asioissa tavoitteenaan edistää maahanmuuttajien kotoutumista ja työllistymistä. Maahanmuuton palveluohjaajan työtehtäviin kuuluvat siten neuvonta ja ohjaus oma-aloitteisuutta tukien esimerkiksi seuraavien asioiden osalta: oleskelulupakortit, henkilökortit, Kela-hakemukset, verokortit, liikennevakuutus ja autoverot, sähkösovimukset, ilmoittautumiset kouluun ja varhaiskasvatukseen, ilmoittautumiset TE-toimistoon, työsopimukset/työsuhdeasiat, ajanvaraukset lääkäriin hammaslääkäriin ja neuvolaan sekä oikeudelliset asiat. Palveluohjaaja tehtäviin kuuluu myös tiedottaminen, yhteistyö vapaaehtoisten kanssa ja jatkossa myös maahanmuuttotyöryhmän työn koordinointi.
- Edellisten lisäksi Kauhavalla toimii maakunnallisen neuvontahankkeen Welcome2ep osa-aikainen maahanmuuttokoordinaattori (työaika Kauhavalle alle 50 %), jonka kohderyhmänä ovat muut maahanmuuttajaryhmät. Hanke päättyy 31.8.2024, mutta sille on haettu jatkoaikaa vuoden loppuun. Hanke palvelee Etelä-Pohjanmaalla asuvia maahanmuuttajia, maahantulon syystä tai Suomessa asumisajasta riippumatta. Palvelupisteitä on ympäri maakuntaa. Welcome2EP tarjoaa tietoa sekä apua, neuvoa ja ohjausta arjen asioissa. Asiakkaiden suuren määrän takia hankkeen osa-aikainen maahanmuuttokoordinaattori tarjoaa palveluitaan osaksi myös samalle kohderyhmälle kuin palveluohjaaja niin kauan kuin hanke kestää.

Muita maahanmuuttotyön sidosryhmiä, joihin kohdistuvaa neuvontaa tehdään ja joiden kanssa toimitaan yhteistyössä ovat seuraavia:

- kaupungin toimialat: perusopetus ja varhaiskasvatus, tekninen toimi, Kehityskeskus ja työpajatoiminta, elämänlaatupalvelut ja nuorisopalvelut,
- aktiiviset vapaaehtoiset,
- Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue (terveys-, sosiaali- ja perhetyön palvelut),
- kansalaisopisto (kielikurssit ja muut harrastuskurssit),
- oppilaitokset (kotoutumiskoulutus, kielikoulutus ja tutkintoon valmistava koulutus),
- urheiluseurat ja yhdistykset (harrastaminen ja liikunta),
- yritykset ja työnantajat,
- pankit, vakuutusyhtiöt, posti ja työttömyyskassat,

- Kauhavalla toimivat muut vuokranantajat,
- suurlähetystöt,
- alueen seurakunnat,
- tulkkauspalvelujen tarjoajat sekä
- Te-palveluiden ohella (työttömäksi ilmoittautuminen), myös muut valtion virastot, kuten Maahanmuuttovirasto (oleskeluluvat ja tunnistauminen), Kela (taloudelliset etuudet ja tuet), Poliisi (henkilökortti ja lupapalvelut), Digi- ja väestötietovirasto (ulkomaalaisen rekisteröityminen, avioliittoasiat ja asiakirjapalvelut), Verotoimisto (verokortti) ja ELY-keskus (kotoutumisen edistämisen alueellinen koordinaatio, kehittäminen ja seuranta) sekä Traficom, Tulli ja Rajavartiolaitos.

Maahanmuutossa Kauhavalla tekemistä ja työtehtäviä on paljon. Palvelut on järjestetty kohderyhmien mukaan. Erilaisia maahanmuuttajaryhmiä Kauhavalla ovat mm. työperäiset maahanmuuttajat, perhesiteiden kautta maahan muuttaneet, kuntapaikoilla olijat, kuntapaikan saaneet ja vastaanottokeskuksen asukkaat.

Huomattava on, että työtehtävien määrä ja luonne vaihtelevat ajallisesti merkittävästi. Kaikkia tehtäviä ei tule palveluohjaajalle hoidettavaksi päivittäin, eikä edes viikoittain. Avainasemassa on palvelutarpeen arviointi ja oikeaan palveluun ohjaaminen.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Vesa Rantala

Päätösehdotus

Konserni- ja henkilöstöjaosto hyväksyy maahanmuuton palveluohjaajalle seuraavan toimenkuvan

Maahanmuuton palveluohjaaja:

- tarjoaa neuvontaa ja ohjausta maahanmuuttajille kaupungin palveluihin, valtion virastoissa asiointiin ja arkeen sekä asumiseen liittyen,
- edistää maahanmuuttajien kotoutumista, työllistymistä ja osallisuutta ohjaamalla maahanmuuttajia koulutukseen, työelämään ja harrastusmahdollisuuksiin,
- koordinoi maahanmuuttotyötä ja välittää tietoa eri sidosryhmille sekä
- kehittää maahanmuuttotyötä kunnassa.

Tehtävän hoito edellyttää:

- soveltuvaa koulutusta, perehtyneisyyttä maahanmuuttajien kotouttamiskäytäntöihin ja -lainsäädäntöön sekä riittävää kielitaitoa sekä
- julkisten palveluiden tuntemusta, suunnitelmallista työtettä ja kykyä toimia monikulttuurisessa työympäristössä.

Päätös

Konserni- ja henkilöstöjaosto hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan ehdotuksen.

Pöytäkirjaan merkittiin, että tämän pykälän käsittelyn aikana kokouksessa oli läsnä kehitysjohtaja Juha-Martti Kuoppala klo 16.04-16.35. Kuoppala poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Lisätietoja

Kehitysjohtaja Juha-Martti Kuoppala, puh. 040 553 0354, etunimi.sukunimi@kauhava.fi

